

Kurzweil

Forte

Stage Piano

Wojciech Wichlacz

Nieczęsto zdarza się aby pierwszy model instrumentu zrobiony przez producenta zyskał uznanie i popularność wśród profesjonalistów (i to takich przez duże P). Tak jednak było w przypadku Raymonda Kurzweila i jego słynnego, powstałego w latach 1982-1984 modelu K250. Pan Kurzweil jest osobą niezwykle utalentowaną dlatego nie dziwi, że zaliczany jest do grona trzystu najbardziej wpływowych ludzi na świecie. Bezpośrednią przyczyną zainteresowania się przez Raymonda Kurzweila instrumentami muzycznymi jest Stevie Wonder. Zresztą obu panów łączy przyjaźń od lat siedemdziesiątych ubiegłego stulecia kiedy to S. Wonder nabył urządzenie wyprodukowane przez Kurzweila, dzięki któremu ludzie niewidomi mogli zapoznać się z tekstem pisany odczytany im na głos przez komputer połączony z tymże urządzeniem (to tak w wielkim skrócie). Słuchając nagrań z lat 80. oraz 90. nietrudno zauważyć, że instrumenty amerykańskie górowały brzmieniem nad pozostałymi. Chociaż nierzadko ich barwy były z domieszką szumu, brzmiały znakomicie. Miały to „coś” czego nie miały inne – brzmiały „mięsiście” i plastycznie. To „coś” mają wszystkie Kurzweile od pierwszego modelu. Mimo, że ponad dwadzieścia lat temu Kurzweil Music Systems zmieniło właściciela na firmę Young Chang, która z kolei została kupiona przez firmę Hyundai, Raymond Kurzweil z przerwami związany jest z produkcją instrumentów Kurzweil. Tak jest do dzisiaj. Być może dlatego instrumenty Kurzweil miały i mają opinię jednych z najlepszych. Model Forte ma więc poniekąd ułatwioną drogę do sławy, ale też oczekiwania wobec niego są duże.

Dystrybutor marki Kurzweil na Polskę, krakowska firma Music Info zorganizowała cykl pokazów Forte w różnych miastach. Szkoda, że frekwencja nie wszędzie dopisała bo pokazy były ciekawie prowadzone i można było się wiele dowiedzieć o Forte. Ot, taka nasza narodowa specyfika. Ale... czas napisać trochę o Forte.

Wygląd Forte zaliczyłbym do spokojnych. Panel obsługi wyposażono w kontrolne przyciski, potencjometry, suwaki (każdy suwak ma 11 diod, które informują o jego położeniu) oraz kółka MODULATION i PITCH BEND. Jest uporządkowany i łatwy w obsłudze. Jak na stage piano Kurzweila, Forte ma dość duży wyświetlacz. To nowość świadcząca o tym, że w Kurzweil stawiają na ułatwienie obsługi. Wyświetlane na nim informacje tekstowe i graficzne są czytelne. Z podobnym sposobem doboru kolorów do poszczególnych grup barw chyba nie miałem jeszcze w żadnym instrumencie do czynienia. Na początku wyświetlacz ze względu na swoją „inność kolorystyczną” nie

przypadł mi do gustu, ale z upływem czasu zacząłem doceniać to dedykowane novum kolorystyczne.

Na panelu tylnym Forte umieszczono wyjścia/wejścia. Instrument posiada podwójne wyjścia (A, B) stereo sygnału audio, wejście audio, pięć wejść dla kontrolerów nożnych, MIDI (IN, OUT, THRU) oraz dwa porty USB (COMPUTER/TABLET i STORAGE). Wyjście słuchawkowe jest z przodu instrumentu. Jedyne czego mi brakuje na panelu tylnym to wyjścia XLR.

W Forte producent montuje 88-klawiszową klawiaturę Fatar TP/40L z mechanizmem młoteczkowym i Aftertouch. To klawiatura stosowana już wcześniej w paru innych modelach Kurzweila. Należy do klawiatur ciężkich, ale w odrobinę lżejszej odmianie (75 g), stąd w jej symbolu litera L (light). W końcu Forte to nie tylko fortepian, ale mnóstwo innych barw (w tym organowe) dlatego kompromis w doborze klawiatury był konieczny. Mimo lżejszej (ale bez przesady) odmiany, żaden – nawet wybredny, klasyczny pianista nie powinien narzekać na komfort gry.

Forte otrzymał 16 GB pamięci do przechowywania próbek. Kurzweil nazwał tę technologię FlashPlay. Pod względem ilości pamięci Forte deklasuje każdy inny profesjonalny instrument klawiszowy na rynku. Prawdopodobnie w przyszłości będzie można pamięć tę jeszcze powiększyć bo taki potencjał teoretycznie istnieje. Mając tak dużą pamięć do dyspozycji, producent załadował do Forte mnóstwo próbek z niespotykanymi dotychczas detalami. Przede wszystkim są nowe próbki fortepianów, pianin elektrycznych oraz klawinetów, chociaż nie tylko, bo jest również wiele innych nagranych na nowo.

Najbardziej „pamięciożerne” są oczywiście próbki fortepianów i pianin elektrycznych. Jeśli chodzi o fortepiany nagrane próbki pochodzą od Steinway Hamburg D oraz Vintage Yamaha C7. Fabryczne barwy oferują pełen zakres dynamiki od delikatnego pianissimo do najgłośniejszego fortissimo. Ponieważ barwy fortepianów Forte oparto na długich próbkach (ilość pamięci pozwala na taki zabieg), umożliwia to na uchwycenie i odtworzenie wszystkich nawet najdrobniejszych elementów (również mechanicznych) oddających realizm brzmienia barwy akustycznego fortepianu. Sumując, barwy fortepianów Forte brzmią ciepło i spektakularnie. Po prostu zawodowo.

Forte zawiera również w pełni funkcjonalny moduł barw organowych Kurzweil KB3 przeznaczony zarówno do emulacji klasycznych organów Hammond B3 opierających się na wirnikach dyskowych w polu magnetycznym, jak również innych klasyków jak Vox i Farisa. Oczywiście, symulator Leslie jest również na pokładzie Forte szczególnie przydatny w przypadku B3.

Pogromy barw instrumentów smyczkowych i dętych nie dostały nowych próbek, ale nie przeszkadza im to w zachowaniu charakteru oryginałów i przydatności w wykorzystaniu. Pojedyncze barwy Forte wcale nie są takie pojedyncze bo mogą mieć do 32 warstw. To nie pomyłka! I jak to nie ma brzmieć! Po prostu musi. Teoretyczne z tymi warstwami można by pójść jeszcze dalej, ale nie ma co przesadzać bo może zabraknąć polifonii.

W trybie MULTI można używać do czterech barw jednocześnie w pionie i poziomie. O zakresach barw składających się na program MULTI i swobodnym manewrowaniu nimi informuje w przystępny, graficzny sposób wyświetlacz.

PODSUMOWANIE

Forte jest potwierdzeniem przynależności Kurzweila do klasy producentów najlepszych instrumentów. Ba... w zasadzie można powiedzieć, że każdy flagowy instrument Kurzweila wprowadzany na rynek posiada cechy porównujące całą kategorię (biorąc pod uwagę wszystkich producentów) „do przodu” i opisany model nie jest wyjątkiem. Testując Forte zastanawiałem się dlaczego nad pewnymi jego rozwiązaniami ktoś nie pomyślał wcześniej. Za dźwięk odpowiada sprawdzona technologia Kurzweila VAST a to wyjaśnia wiele.

Forte ma szereg funkcji „na wierzchu” do szybkiej obsługi, takich jak MASTER EQ, kompresor, zestaw przycisków ulubionych barw (10) czy inne przyciski często obsługiwanych funkcji. To ułatwia życie użytkownikowi. Forte może również służyć jako klawiatura sterująca zewnętrznymi modułami dźwiękowymi, i odwrotnie – może być źródłem dźwięku np. dla zewnętrznego sekwencera lub kontrolera. System operacyjny Forte jest zrozumiały dla użytkownika od pierwszego kontaktu z nim. Jest również przyjazny dla oka. Ponadto często najważniejsze parametry są z przodu bez potrzeby zagłębiania się w menu. Pokładowy procesor efektów jest dobrej jakości. Z edycją w tym przypadku jest słabo bo można zmieniać jedynie gotowe łańcuchy efektów (do pięciu efektów w łańcuchu), ale trzeba pamiętać, że Forte nie jest syntezatorem czy stacją roboczą, ale przede wszystkim instrumentem klasy stage piano. Z edycją nie poszalejemy również jeśli chodzi o proces kształtowania barw, ale to co ma największy wpływ na nie mamy przypisane wstępnie do suwaków. Moim zdaniem, barwy fabryczne powinny zadowolić nawet najbardziej wybrednych bez potrzeby ingerencji w ich strukturę. Dla lubiących głębszą edycję pozostaje trochę poczekać na mający ukazać się niebawem edytor na komputery z systemami operacyjnymi MacOS X i Windows oraz tablety z iOS.

Na zakończenie – owszem, Forte trochę kosztuje, ale wobec tego co oferuje i jak brzmi (czapki z głów) – to naprawdę niewiele.

WYBRANE DANE TECHNICZNE

Klawiatura	88-klawiszowa, dynamiczna, z mechanizmem młoteczkowym, Aftertouch
Polifonia	128-głosowa
Multitimbral	16-częściowy (MIDI)
Programy barw	fabryczne – 309; użytkownika – 1024
Programy MULTI	fabryczne – 181; użytkownika – 1024
Wyświetlacz	480 × 272 piksele, kolor LCD z regulowanym kontrastem
Wejścia/wyjścia	AUDIO IN [jack 1/8"], AUDIO OUT A (L/MONO, R), AUDIO OUT B (L, R), słuchawkowe, MIDI (IN, OUT, THRU), PEDALS (CC × 2, SWITCH × 3), USB (COMPUTER/TABLET, STORAGE)
Wymiary	1385 × 395 × 140 mm
Ciężar	21.8 kg
Cena	11500 PLN

Do testu dostarczył:

Music Info
ul. 28 Lipca 1943 17a
30-233 Kraków
tel. (12) 2672480
Internet: www.musicinfo.pl,
www.kurzweil.com